

### บทที่ 3

#### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยและสถิติที่ใช้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

##### 1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ครูผู้สอนดนตรี ครูผู้สอนทั่วไป ปีการศึกษา 2549 - 2550 ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 384 คน จาก 13 โรงเรียน และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 257 คน จาก 10 โรงเรียน รวม 641 คน จาก 23 โรงเรียน

##### 2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ครูผู้สอน (ครูผู้สอนดนตรี และครูผู้สอนทั่วไป) ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรกำหนดตัวอย่างของทาโรยามานะ (Yamane)

คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ  $n$  = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

$N$  = ขนาดของประชากร

$e$  = ความคลาดเคลื่อน = 5% หรือ .05

ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 264 คน

ขั้นที่ 2 การกระจายสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างไปตามโรงเรียนเทศบาลเมืองจังหวัดเพชรบุรีและเทศบาลเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ซึ่งจะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน ดังแสดงรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน

โรงเรียน/เทศบาล	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร / รองผู้บริหาร สถานศึกษา / หัวหน้ากลุ่มสาระ	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร / รองผู้บริหาร สถานศึกษา / หัวหน้ากลุ่มสาระ	ครูผู้สอน	รวม
<b>* เทศบาลเมืองเพชรบุรี</b>						
เทศบาล 1 วัดแก่นเหล็ก	3	61	64	3	23	26
เทศบาล 2 วัดพระทรง	3	32	35	3	11	14
เทศบาล 3 ชุมชนวัดจันทราวาส	3	45	48	3	17	20
เทศบาล 4 วัดไชยสุรินทร์	3	19	22	3	6	9
รวม	12	157	169	12	57	69
<b>* เทศบาลเมืองชะอำ</b>						
เทศบาล 1 บ้านชะอำ	3	58	61	3	22	25
เทศบาล 2 วัดไทรข้อย	3	23	26	3	8	11
เทศบาล 3 วัดเนรัญชร	3	13	16	3	4	7
เทศบาล 4 บ้านบ่อแหม	3	24	27	3	8	11
เทศบาล 5 บ้านห้วยทรายใต้	3	19	22	3	6	9
เทศบาล 6 บ้านห้วยทรายเหนือ	3	14	17	3	4	7
เทศบาล 7 บ้านหนองตาพล	3	11	14	3	3	6
เทศบาล 8 สวนสนชะอำ	3	14	17	3	4	7
เทศบาล 9 บ้านสามพระยา	3	12	15	3	3	6
รวม	27	188	215	27	62	89
<b>* เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์</b>						
เทศบาลวัดธรรมิการาม	3	38	41	3	14	17
เทศบาลบ้านหนองบัว	3	24	27	3	8	11
เทศบาลบ้านค่าย	3	22	25	3	7	10
รวม	9	84	93	9	29	38

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

โรงเรียน/เทศบาล	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร / รองผู้บริหาร สถานศึกษา / หัวหน้ากลุ่มสาระ	ครูผู้สอน รวม	รวม	ผู้บริหาร / รองผู้บริหาร สถานศึกษา / หัวหน้ากลุ่มสาระ	ครูผู้สอน รวม	รวม
<b>* เทศบาลเมืองหัวหิน</b>						
เทศบาล 1 บ้านหัวหิน	3	68	71	3	25	28
เทศบาล 2 วัดหนองแก	3	16	19	3	5	8
เทศบาล 3 บ้านตะเกียบ	3	14	17	3	4	7
เทศบาล 4 บ้านเขาเต่า	3	13	20	3	4	7
เทศบาล 5 เขาพิทักษ์	3	10	13	3	3	6
เทศบาล 6 บ้านสมอโพรง	3	12	15	3	3	6
เทศบาล 7 บ้านบ่อฝ้าย	3	10	13	3	3	6
<b>รวม</b>	<b>21</b>	<b>143</b>	<b>164</b>	<b>21</b>	<b>47</b>	<b>68</b>
<b>รวมทั้งหมด</b>	<b>69</b>	<b>572</b>	<b>641</b>	<b>69</b>	<b>195</b>	<b>264</b>

ขั้นที่ 3 การสุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยได้เลือกตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกผู้บริหารสถานศึกษา / รองผู้บริหารสถานศึกษา / หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 69 คน ส่วนครูผู้สอนโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนวิชาดนตรี และครูผู้สอนวิชาทั่วไป จำนวน 195 คน

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ครูผู้สอนดนตรี ครูผู้สอนทั่วไป แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน เป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตรดนตรี ดังนี้

1. การจัดทำหลักสูตร
  - 1.1 การจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร จำนวน 3 ข้อ
  - 1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน จำนวน 2 ข้อ
  - 1.3 การกำหนดจุดประสงค์ จำนวน 3 ข้อ
  - 1.4 การกำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรม จำนวน 3 ข้อ
  - 1.5 การกำหนดวิธีวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 2 ข้อ
2. การบริหารหลักสูตร
  - 2.1 การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน จำนวน 3 ข้อ
  - 2.2 การจัดครูเข้าสอน จำนวน 2 ข้อ
  - 2.3 การจัดตารางสอน จำนวน 3 ข้อ
  - 2.4 การจัดงบประมาณ จำนวน 2 ข้อ
  - 2.5 การจัดอาคารสถานที่ จำนวน 3 ข้อ
  - 2.6 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ จำนวน 3 ข้อ
  - 2.7 การนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร จำนวน 3 ข้อ
  - 2.8 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร จำนวน 3 ข้อ
3. การสอนหลักสูตร
  - 3.1 การวางแผนการสอน จำนวน 2 ข้อ
  - 3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวน 3 ข้อ
  - 3.3 การพัฒนาและการใช้สื่อการเรียนรู้ จำนวน 4 ข้อ
  - 3.4 การจัดสอนซ่อมเสริม จำนวน 2 ข้อ
  - 3.5 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 4 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ

โดยกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนัก 5 ระดับ ตามความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) อยู่ในระดับน้อย

- 1 หมายถึง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) อยู่ในระบับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนา การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) จำนวน 18 ข้อ

### การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิธีการสร้างแบบสอบถามดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้ คือ

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เพื่อกำหนดขอบเขตในการสร้างแบบสอบถาม
2. กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามและนำข้อความที่ได้จากการศึกษามาสร้างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรับฟังข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแบบสอบถามฉบับร่าง
3. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ (Expert) จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) และการใช้ภาษา (Wording) ดังมีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้
  - 3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ ลิ้มอรุณ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
  - 3.2 นายสมาน บุญเหาะ ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลเขาพิทักษ์ สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
  - 3.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพฑูรย์ ธิโรโพธ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์
5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูในโรงเรียนเทศบาลเมือง จังหวัดราชบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากโรงเรียน 3 โรงเรียน ๆ ละ 10 คน โดยครอบคลุมผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ ครูผู้สอนดนตรี ครูผู้สอนทั่วไป เพื่อหาความเชื่อมั่น ทั้งฉบับและรายด้าน โดยใช้ค่าความเชื่อมั่นของครอนบาช (Cronbach , 1970 :113)
  6. นำผลที่ได้จากการทดลองใช้แบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
  7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

## การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ขอความร่วมมือให้ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ครูผู้สอนคนตรี ครูผู้สอนทั่วไป ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทุกโรงเรียน

2. ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ครูผู้สอนคนตรี ครูผู้สอนทั่วไป ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนจากสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการแจกแบบสอบถามและรับกลับคืน จำนวน 15 วัน ผลปรากฏว่าผู้วิจัยแจกแบบสอบถามไปจำนวน 280 ชุด ได้รับคืนจำนวน 264 ชุด

## การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ตรวจสอบแบบสอบถามพร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา

2. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นหน่วยวิเคราะห์ และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคำนวณหาค่าสถิติดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระคนตรี) ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับการแปลความหมายของผู้ให้ข้อมูลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ อยู่ในระดับใดก็หมายความว่าระดับความคิดเห็นการบริหารจัดการดังกล่าวอยู่ในระดับนั้น โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสท์ (Best, 1981 : 182) ตามรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ  
หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ  
หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ  
หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ  
หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ  
หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ระดับมากที่สุด

2.3 วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระ  
การเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) จำแนกตามสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา  
และครูผู้สอน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

2.4 วิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนา  
การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา  
(Content Analysis) สรุปประเด็นปัญหาและแนวทางการพัฒนา